

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU KAPITALA

Član 1.

U Zakonu o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS”, br. 31/11, 112/15 i 108/16) u članu 216. stav 1. tačka 16) menja se i glasi:

„16) druge poslove u skladu sa zakonom, uključujući aktivnosti koje su neophodne za obavljanje poslova određenih zakonom. ”.

Član 2.

U članu 227. stav 5. posle reči: „Centralnog registra” dodaju se reči: „i stranog pravnog lica koje obavlja poslove kliringa i saldiranja državnih hartija od vrednosti angažovanog u skladu sa zakonom kojim se uređuje javni dug”.

Član 3.

U članu 230. posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„Izuzetno od stava 1. ovog člana kliring i saldiranje finansijskih instrumenata čiji je izdavalac Republika, pored Centralnog registra može obavljati jedno ili više stranih pravnih lica, angažovanih u skladu sa zakonom kojim se uređuje javni dug i aktom Centralnog registra.”.

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 3. i 4.

Član 4.

U članu 236. stav 1. reči: „kod Centralnog registra” zamenjuju se rečima: „iz člana 227. stav 5. ovog zakona”.

Član 5.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana 97. tač. 6), 7), 15) i 17) Ustava Republike Srbije, prema kojima Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, jedinstveno tržište, pravni položaj privrednih subjekata, sistem obavljanja pojedinih privrednih i drugih delatnosti, bankarski i devizni sistem, svojinske i obligacione odnose, kao i da obezbeđuje finansiranje ostvarivanja prava i dužnosti Republike Srbije utvrđenih Ustavom i zakonom i druge odnose od interesa za Republiku Srbiju, u skladu sa Ustavom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS”, br. 31/11, 112/15 i 108/16) je, od svog donošenja 2011. godine, više puta menjan i dopunjavan usled potrebe da se zakonodavni okvir unapredi i uskladi sa potrebama prakse i drugim zakonima koji su u međuvremenu izmenjeni, kao i da se dodatno približi regulativi Evropske unije.

U skladu sa delokrugom nadležnosti utvrđenih članom 3. Zakona o ministarstvima („Službeni glasnik RS”, br. 44/14, 14/15, 54/15, 96/15 - dr.zakon i 62/17), a u cilju usaglašavanja sa tekućim izmenama Zakona o javnom dugu („Službeni glasnik RS”, br. 61/05, 107/09, 78/11, 68/15 i 95/18), Ministarstvo finansija pripremio je izmene i dopune Zakona o tržištu kapitala.

Razlozi za pripremu ovog zakona proizilaze iz činjenice da je praksa ukazala da je potrebno izvršiti dalje usaglašavanje sa zakonom koji uređuje javni dug i time omogućiti veću dostupnost i atraktivnost domaćih hartija od vrednosti stranim investitorima, smanjiti troškove finansiranja i obezbediti bolju diversifikaciju investitora koji ulažu u domaće hartije od vrednosti, a sve u cilju unapređenja i razvoja tržišta kapitala i finansijskog tržišta uopšte.

Efikasno tržište kapitala i poverenje investicione javnosti predstavljaju preduslove za ekonomski razvoj.

Prilikom definisanja odredbi ovog zakona, aktivno su učestvovala i usaglasile se oko predloženih rešenja, sledeće institucije relevantne za njegovu primenu:

- 1) Ministarstvo finansija - Uprava za javni dug,
- 2) Narodna banka Srbije,
- 3) Komisija za hartije od vrednosti,
- 4) Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti i
- 5) Ministarstvo finansija - Sektor za finansijski sistem.

U ovom trenutku na domaćem tržištu, samo Centralni registar, depo i kliring hartija od vrednosti (u daljem tekstu: Centralni registar) obavlja poslove kliringa i saldiranja hartija od vrednosti. Uvođenje stranog pravnog lica koje obavlja poslove kliringa i saldiranja u skladu sa zakonom koji uređuje javni dug, pruža dodatnu mogućnost stranim investitorima i fondovima, da na brz i efikasan način ulažu u domaće hartije od vrednosti i srpsko tržište kapitala.

Predloženim izmenama postiže se usaglašavanje odredbi Zakona o tržištu kapitala sa Zakonom o javnom dugu, a sve u cilju povećanja baze i strukture potencijalnih investitora koji će ulagati u domaće hartije od vrednosti. Postizanjem ovih ciljeva doprineće se smanjenju troškova zaduživanja Republike Srbije na domaćem tržištu kroz emisije državnih obveznica.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA PREDLOGA ZAKONA

Članom 1. vrši se izmena u članu 216. stav 1. tačka 16) Zakona kojom se precizira da Centralni registar obavlja i poslove u skladu sa drugim zakonima, uključujući i aktivnosti koje su neophodne za obavljanje poslova određenih drugim zakonom.

Članom 2. vrši se dopuna u članu 227. stav 5. Zakona, kojom se uređuje da Narodna banka Srbije, pored novčanih računa Centralnog registra, otvara i vodi novčane račune i stranog pravnog lica koje obavlja poslove kliringa i saldiranja državnih hartija od vrednosti angažovanog u skladu sa zakonom kojim se uređuje javni dug.

Članom 3. vrši se dopuna u članu 230. stav 2. Zakona, kojom se precizira da se kliring i saldiranje finansijskih instrumenata čiji je izdavalac Republika, pored Centralnog registra može obavljati jedno ili više stranih pravnih lica, angažovanih u skladu sa zakonom kojim se uređuje javni dug i aktom Centralnog registra.

Članom 4. vrši se izmena i dopuna u članu 236. stav 1. Zakona, kojom se precizira da Narodna banka Srbije donosi propise kojima se uređuje način obavljanja platnog prometa preko novčanih računa Centralnog registra i stranog pravnog lica koje obavlja poslove kliringa i saldiranja državnih hartija od vrednosti iz člana 227. stav 5. ovog zakona.

Članom 5. se propisuje da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. PREGLED ODREDBA ZAKONA KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Delatnost

Član 216

Centralni registar obavlja sledeće poslove:

- 1) vođenje registra finansijskih instrumenata;
- 2) vođenje evidencije o finansijskim instrumentima na računima izdavalaca;
- 3) vođenje i evidencija računa članova Centralnog registra i njihovih klijenata;
- 4) upis prava trećih lica na finansijskim instrumentima;
- 5) čuvanje elektronske evidencije o finansijskim instrumentima i čuvanje materijalizovanih hartija od vrednosti;
- 6) vođenje novčanih računa članova Centralnog registra, uključujući poslove u vezi sa plaćanjem i drugim prinosima na finansijske instrumente;
- 7) uknjižavanje vlasništva nad materijalizovanim hartijama od vrednosti u dematerijalizovanoj formi;

8) kliring i saldiranje na osnovu zaključenih transakcija sa finansijskim instrumentima i utvrđivanje stanja obaveza i potraživanja članova Centralnog registra i njihovih klijenata nakon izmirenja međusobnih obaveza i potraživanja;

9) prenos finansijskih instrumenata na račune članova Centralnog registra;

10) utvrđivanje i dodela jednoobraznog identifikacionog broja finansijskih instrumenata;

11) vođenje šifarnika vrsta finansijskih instrumenata;

12) poslove u vezi sa korporativnim radnjama izdavalaca finansijskih instrumenata;

13) poslove deponovanja akcija u vezi sa preuzimanjem akcionarskih društava;

14) obračunavanje poreza na prenos finansijskih instrumenata, u skladu sa zakonom;

15) učestvovanje u međunarodnim organizacijama koje se bave poslovima registracije, kliringa i saldiranja, kao i saradnja sa tim organizacijama;

~~16) druge poslove u vezi sa finansijskim instrumentima, uključujući aktivnosti čije je obavljanje neophodno radi vršenja poslova iz njegove delatnosti.~~

16) DRUGE POSLOVE U SKLADU SA ZAKONOM, UKLJUČUJUĆI AKTIVNOSTI KOJE SU NEOPHODNE ZA OBAVLJANJE POSLOVA ODREĐENIH ZAKONOM.

Centralni registar ne može poveriti obavljanje svojih poslova drugom licu bez prethodne saglasnosti Komisije.

Centralni registar u upravnim stvarima primenjuje odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Rešenja Centralnog registra su konačna i protiv njih se može pokrenuti upravni spor.

Računi

Član 227

U Centralnom registru otvaraju se i vode računi članova Centralnog registra sa sledećim podračunima finansijskih instrumenata:

- 1) depo računi;
- 2) emisioni računi;
- 3) vlasnički računi;
- 4) računi upravljanja;
- 5) zbirni, odnosno kastodi računi.

U Centralnom registru otvaraju se i vode sledeći novčani računi:

- 1) članova Centralnog registra;
- 2) garantnog fonda.

U okviru novčanog računa Republike kod Centralnog registra otvara se podračun Akcijskog fonda, odnosno njegovog pravnog sledbenika, na koji se prikupljaju sredstva od prodaje akcija koju vrši Akcijski fond, odnosno njegov pravni sledbenik.

Aktima Centralnog registra se može predvideti otvaranje i drugih računa i podračuna.

Novčane račune Centralnog registra I STRANOG PRAVNOG LICA KOJE OBAVLJA POSLOVE KLIRINGA I SALDIRANJA DRŽAVNIH HARTIJA OD VREDNOSTI ANGAŽOVANOG U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE JAVNI DUG, otvara i vodi Narodna banka Srbije.

Finansijski instrumenti i novčana sredstva članova Centralnog registra na računima koje vodi Centralni registar ne ulaze u imovinu, niti u stečajnu ili likvidacionu masu Centralnog registra i ne mogu biti predmet prinudne naplate.

Obaveze u pogledu kliringa i saldiranja

Član 230

Obaveze u pogledu kliringa i saldiranja, nastale po osnovu transakcija finansijskim instrumentima zaključenim u Republici, izvršavaju se preko Centralnog registra u skladu sa odredbama ovog zakona i pravilima Centralnog registra.

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA KLIRING I SALDIRANJE FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA ČIJI JE IZDAVALAC REPUBLIKA, PORED CENTRALNOG REGISTRA MOŽE OBAVLJATI JEDNO ILI VIŠE STRANIH PRAVNIH LICA, ANGAŽOVANIH U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE JAVNI DUG I AKTOM CENTRALNOG REGISTRA.

Stav 1. ovog člana se ne odnosi na transakcije finansijskim instrumentima izdavaoca iz Republike, ukoliko se njima trguje van Republike, a investiciono društvo naloži kliring i saldiranje tih instrumenata putem sistema koji se nalaze van Republike.

Članovi Centralnog registra izvršavaju novčane obaveze nastale po osnovu zaključenih transakcija preko novčanih računa koji se vode kod Centralnog registra.

Ovlašćenja Narodne banke Srbije

Član 236

Narodna banka Srbije donosi propise kojima se uređuje način obavljanja platnog prometa preko novčanih računa ~~kod Centralnog registra~~ IZ ČLANA 227. STAV 5. OVOG ZAKONA.

Narodna banka Srbije vrši kontrolu zakonitosti poslovanja Centralnog registra i njegovih članova u delu koji se odnosi na obavljanje platnog prometa preko novčanih računa kod Centralnog registra.

Komisija i Narodna banka Srbije u vršenju nadzora, odnosno kontrole razmenjuju informacije shodno primenjujući odredbe člana 213. stav 2. i člana 214. stav 3. ovog zakona.“.

OBRAZAC IZJAVE O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa – VLADA
Obrađivač - MINISTARSTVO FINANSIJA
 2. Naziv propisa
PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O TRŽIŠTU KAPITALA
 3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum): **NE USKLAĐUJE SE**
 - a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa,
 - b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,
 - v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
 - g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
 - d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.
 4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije: **NE USKLAĐUJE SE**
 - a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
 - b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
 - v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,
 - g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,
 - d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.
 5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).
- NE POSTOJE PROPISI SA KOJIMA JE POTREBNO OBEZBEDITI USKLAĐENOST**
6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?
NISU, S OBZIROM DA NE POSTOJE PROPISI SA KOJIMA JE POTREBNO OBEZBEDITI USKLAĐENOST.
 7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

NE

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

PREDLOG ZAKONA NIJE BIO PREDMET KONSULTACIJA SA EVROPSKOM KOMISIJOM.